

### **Einde huis-aan-huiskranten**

Huis-aan-huiskranten spelen een essentiële rol in de lokale nieuwsvoorziening, zeker nu het lokale en regionale nieuwslandschap de afgelopen decennia ingrijpend is verschaald. Toch dreigen zij nu het loodje te leggen als (onbedoeld) bijeffect van het gemeentelijke afvalbeleid. Gemeenten willen afvalstromen verminderen, maar door de manier waarop zij dat doen dreigt onnodig een groot aantal huis-aan-huiskranten te verdwijnen. Met name de vereiste van een 'Ja-Ja-sticker' op de brievenbus als voorwaarde om een huis-aan-huiskrant te mogen bezorgen, gaat voorbij aan hun belang van de 400 huis-aan-huiskranten voor de lokale democratie en gemeenschap. Bovendien zijn goede oplossingen voorhanden, waaraan in veel gemeenten (nog) geen aandacht is geschonken.

### **Onmisbaar voor burgers, gemeenten, ondernemers, verenigingen en vrijwilligers**

Huis-aan-huiskranten zijn een belangrijk, voor de burger kosteloos, communicatiemiddel. Ze fungeren als waakhond van de lokale democratie, nu een groot deel van de lokale en regionale, onafhankelijke kranten verdwenen is. Uit onderzoek van de Stichting NOM (Nationaal Onderzoek Multimedia) blijkt dat

- 12 miljoen Nederlanders (83%) van 13 jaar en ouder wel eens een huis-aan-huiskrant leest;
- 7,7 miljoen (53%) dit wekelijks doet;
- 43 % van de bevolking interesse heeft in lokaal nieuws;
- 56 % van hen maakt daarbij gebruik van de huis-aan-huiskrant;
- 82 % van de lezers de huis-aan-huiskrant op papier lezen, en 18 % (ook) digitaal;

Huis-aan-huiskranten veroorzaken minder dan 1% van het afval, ongeveer 5 kilo per jaar, niet 35, zoals bijvoorbeeld in Utrecht wordt beweerd. Bovendien wordt het papier gemiddeld 7 keer gerecycled.

Ook Algemeen Secretaris Thomas Bruning van de Nederlandse Vereniging voor Journalisten (NVJ) is bezorgd: *"In plaats van de lokale nieuwsvoorziening te beperken, zouden de gemeenten lokale media juist moeten helpen"*, aldus Bruning. *"Er wordt te makkelijk gedacht dat je print wel even kunt vervangen door online, maar dat is een misvatting: online en print blijven allebei bestaan, náást elkaar"*.

### **Huis aan huis lokaal nieuws: centrale rol voor de lokale gemeenschap**

Huis-aan-huiskranten leven van advertenties, en zijn dus een belangrijk advertentiekanaal voor het lokale midden- en kleinbedrijf. Maar hun belang gaat veel verder: gemeenten communiceren met de bevolking via de huis-aan-huiskrant: wat gebeurt er met het bestemmingsplan? Wat zijn de openingstijden van het paspoortloket?

Ook voor verenigingen en vrijwilligersorganisaties speelt de huis-aan-huiskrant een wezenlijke rol. Huis aan huis wordt aandacht gevraagd voor evenementen, zoals de fancy fair, de bingoavond, of de Sinterklaasoptocht. Kerken en verenigingen berichten er over hun activiteiten. Sportclubs vestigen de aandacht op trainingen en wedstrijden. Dat alles ingebed

in door de redactie van de huis-aan-huiskrant verzorgde pagina's met nieuws en verhalen over de lokale gemeenschap en het functioneren van het lokale bestuur. In ieders brievenbus, van oudsher een 'pushmedium'.

### **Verlies van inkomsten en werkgelegenheid**

De uitgevers van huis-aan-huiskranten betreuren het dat de rol van huis-aan-huiskranten in de lokale communicatie te weinig aandacht heeft gekregen bij de vormgeving van het afvalbeleid. De invoering van ja-ja-stickers leidt ertoe dat de oplage van huis-aan-huiskranten, en daardoor ook de advertentieomzetten, drastisch dalen. Gelet op de huidige, beperkte marges, betekent dit een einde aan de levensvatbaarheid van huis-aan-huiskranten. Een voorziening die, eenmaal verdwenen, niet meer terugkomt.

Gevolg is bovendien dat zo'n 450 miljoen aan binnenlandse advertentieomzetten terecht komen bij buitenlandse Tech bedrijven zoals Google en Facebook. Werkgelegenheid in Nederland voor journalisten, uitgevers, fotografen, correspondenten, verkoopmedewerkers, reclamebureaus, toeleveringsbedrijven, en tienduizenden bezorgers, dreigen te verdwijnen.

### **Oplossingen**

In de praktijk blijken echter ook goede oplossingen mogelijk. Gemeenten voeren het nieuwe beleid heel verschillend uit. In de strengste gemeenten mag er geen huis-aan-huiskrant in de bus zonder ja-ja-sticker. In Rotterdam en in andere gemeenten is in overleg met uitgevers gekozen voor een minimumpercentage aan redactionele inhoud, waaraan een huis-aan-huiskrant moet voldoen om niet als (verkapte) reclamefolder te worden beschouwd. In weer andere gemeenten vallen huis-aan-huiskranten volledig buiten het nieuwe beleid.

De grootste uitgevers van huis-aan-huiskranten en branchevereniging NNP willen dan ook met gemeenten en de VNG om tafel om te bezien of hierover een (liefst) landelijk gedragen afspraak over kan worden gemaakt.

### **Minister en Tweede Kamer**

Ook de landelijke politiek heeft een rol. Terecht maakt 'Den Haag' zich zorgen over de verschraving van de lokale en regionale nieuwsvoorziening, zowel binnen als buiten de Randstad. Met dit doel worden subsidieregelingen en experimenten in het leven geroepen. De huis-aan-huiskranten, die zelfstandig bestaan en deel uitmaken van de onafhankelijke journalistiek die zo belangrijk is in onze democratie, behoren daarom hun plaats in het lokale landschap minimaal te behouden. Wij doen daarom ook een beroep op de minister en de Tweede Kamer om dit belang te erkennen en bij te dragen aan de totstandkoming van oplossingen die de functies van de huis-aan-huiskranten erkennen en ondersteunen. Zeker nu recent ook andere maatregelen zijn genomen die de kosten doen stijgen en de inkomsten verminderen, zoals de veranderingen in de Wet Minimumloon (distributiekosten) en het vervallen van de verplichting tot het publiceren van gemeentelijke informatie in huis-aan-huiskranten.

### **Ten slotte**

**Wij doen daarom een dringend beroep op zowel de landelijke als lokale politiek en de VNG om gezamenlijk naar mogelijkheden te zoeken om het verdwijnen van de huis-aan-huiskranten te voorkomen. Persvrijheid, journalistieke onafhankelijkheid en pluriforme nieuwsvoorziening op lokaal niveau dreigen anders (verder) in het gedrang te komen.**